

MUSEUM

15 | 1920 | 1925 | 1930 | 1935 | 1940 | 1945 | 1950 | 1955 | 1960 | 1965 | 1970 | 1975 | 1980 | 1985 | 1990 | 1995 | 2000 | 20

Jaarverslag
2022
Stichting Museum
1940 - 1945

Jaarverslag 2022

Stichting Museum 1940 – 1945

“Omdat het niet vergeten mag worden”

Inhoudsopgave

1.	Over Stichting Museum 1940 – 1945	4
1.1.	Het museum	4
1.2.	Bestuur	4
2.	Verslag over het jaar 2022	5
2.1.	Bezoekers	5
2.2.	ANBI	6
2.3.	Exposities	7
2.4.	Tijdslijn	7
2.5.	Huisvesting en toekomst museum	7
2.6.	Activiteiten vrijwilligers	12
3.	Jaarrekening 2022	13
3.1.	Balans	13
3.2.	Staat van baten en lasten	14
3.3.	Toelichting	15
4.	Colofon	16

1. Over Stichting Museum 1940 - 1945

1.1. Het museum

Stichting Museum 1940-1945 is op 25 februari 1986 opgericht met het doel het in stand houden van een Museum betrekking hebbende op de gebeurtenissen in de Oorlogsdagen periode 1940-1945 in het bijzonder waar dit betreft de regio Dordrecht. Een grote collectie wapens, uniformen en gebruiksartikelen uit de Oorlogsdagen vormt de basis om dit aanschouwelijk te kunnen presenteren aan de bezoeker. Ook wordt een overzicht gegeven van het ontstaan en verloop van de Tweede Wereldoorlog. Daarnaast is een uitgebreide verzameling boeken en naslagwerken aanwezig, alsmede een uitgebreide collectie beeldmateriaal. Dit is in een kleine filmzaal te bekijken, op verzoek. Onze website geeft een duidelijk beeld van wat verwacht mag worden tijdens een bezoek. Rondleidingen worden gratis verzorgd. Ook mogen wij ieder jaar vele leerlingen van basisscholen begroeten.

1.2. Bestuur

Het bestuur van de stichting werd in het verslagjaar 2022 gevormd door:

Dhr. D.E. Vermeulen	voorzitter
Dhr. F. de Buck	penningmeester
Dhr. M.G.G. de Bruin	secretaris
Dhr. S.M. Brand	bestuurslid
Dhr. F.C. van Vendeloo	bestuurslid

2. Verslag over het jaar 2022

2.1. Bezoekers

In 2022 mochten wij meer bezoekers verwelkomen dan in 2021. In het jaar 2021 waren dat 19 bezoekers. Het lage aantal bezoekers werd grotendeels veroorzaakt door de door de regering opgelegde beperkende maatregelen als gevolg van de coronapandemie en als gevolg van het feit dat het museum wegens herinrichting en vernieuwing van de tentoonstelling gesloten is geweest. In het pand vielen gelet op de entree (lange smalle gang) de basismaatregelen (waaronder 1,5 meter afstand houden) niet uit te voeren. Het museum heeft verschillende opties onderzocht, maar zag zich geconfronteerd met het feit dat er maar één in- en uitgang mogelijk was.

In 2022 waren er 1720 bezoekers. Dit aantal is gerekend vanaf mei 2022 omdat het museum als gevolg van herinrichting en vernieuwing van de tentoonstelling begin 2022 nog gesloten is geweest. Bezoekers reageren zeer enthousiast op de nieuwe inrichting en de nieuw vormgegeven tentoonstelling. Ook de door het museum geplaatste interactieve schermen worden gewaardeerd. Gemiddeld genomen verblijft een bezoeker ongeveer 2 uur in het museum.

In 2022 zijn de documentatiekoffers (leskoffers) en presentaties geëvalueerd. Deze worden in 2023 (verder) verbeterd. Eind 2022 is hiermee al een begin gemaakt door het bestuur. Het museum heeft hiervoor ook de expertise ingeschakeld van mevrouw T. van Rossum. Zij is haar werkzaamheden in 2022 in het kader van de vernieuwing van presentaties, leskoffers en vorming van het educatieprogramma van het museum gestart en verwacht dat deze medio 2023 gereed zijn.

De website van het museum (<https://www.museum19401945.nl/>) werd in 2021 door 8.833 bezoekers geraadpleegd, in 2022 steeg dit aantal naar 10.784 bezoekers. Naast de website is het museum ook (weer) actief op Facebook, Twitter, LinkedIn en Google+. In 2022 was het aantal Facebook bezoekers 1.094.

2.2. ANBI

Museum 1940 – 1945 is bij de belastingdienst geregistreerd als Culturele ANBI (*Algemeen Nut Beogende Instelling*), waardoor de giften van donateurs doorgaans aftrekbaar zijn voor de inkomstenbelasting.

Ook is het museum aangesloten bij Stichting GeefGratis waarmee het online doneren aan het museum middels een module op de website en Facebook mogelijk is.

2.3. Exposities

Ten gevolge van de overheidsmaatregelen ter bestrijding van het coronavirus COVID-19, zoals lockdowns en andere verstrekkende beperkingen is in de maanden januari t/m april 2022 geen sprake geweest van een normale openstelling.

2.4. Tijdlijn

In 2022 is de tijdlijn verder aangevuld en aangepast op onze website. Deze tijdlijn omvat de jaren 1918-1945 en geeft een chronologisch overzicht van belangrijke omstandigheden in de aanloop naar en gedurende de Tweede Wereldoorlog. In deze tijdlijn worden de gebeurtenissen in de regio Dordrecht in de tijd afgezet tegen zowel de gebeurtenissen in de rest van Nederland als internationaal.

2.5. Huisvesting en toekomst museum

Op basis van rapport bureau Time en het alternatieve plan van Museum 1940-1945 is er door de gemeente Dordrecht voor gekozen het museum te handhaven op de huidige plek. Door het aanbrengen van meer focus en door te ontzamen zou meer ruimte ontstaan voor een op educatie gerichte expositie over Dordrecht in WO II.

Eind 2019 is in overleg met het bestuur van Museum 1940-1945 een kwartiermaker aangesteld om een concreet plan op te stellen voor de komende 2 jaar met als doel het museum zodanig te transformeren dat het voldoet aan de in het raadsvoorstel gestelde eisen. In november 2020 is de Voortgangsrapportage van de kwartiermaker gepresenteerd en op 14 december 2020 besproken met het bestuur van het museum en de (toenmalig) verantwoordelijke wethouder, de heer P. Sleeking.

Daarop is door de gemeente Dordrecht aan het museum kenbaar gemaakt dat voortzetting van de subsidierelatie in 2022 afhankelijk werd gesteld van een aantal voorwaarden, waaronder een bestuurswisseling.

De werkzaamheden van de kwartiermaker zijn per eind mei 2021 beëindigd. Haar rapportage is de basis van de in 2021 in gang gezette kwaliteitsslag. Die voorgenomen kwaliteitsslag is voor een groot deel gerealiseerd. Het museum is goed op weg in de transitie van een verzamelaarsmuseum naar een educatief en professioneel museum voor Dordrecht en omstreken te komen.

De verhaallijn in het Museum

Op basis van de nieuw ontwikkelde visie en missie van het museum zijn de doelstellingen en uitgangspunten van de verhaallijn vastgesteld. De uitgangspunten voor educatie en educatieve programma's worden bij het punt Educatie nader toegelicht. Verder is dit jaar een museaal concept tot stand gekomen.

In 2022 is gewerkt aan een definitieve herinrichting van de tentoonstellingsruimte. Daarbij wordt gewerkt met een aantal (hoofd)thema's, waaronder Mobilisatie, Meidagen, Dagelijks leven, Joods leven, Verzet en Bevrijding. In de grote zaal is in 2022 een nieuwe inrichting tot stand gebracht en heeft de ruimte tegelijkertijd een flinke opknappbeurt gehad. Er is een nieuwe looproute gemaakt aan de hand waarvan de bezoeker via de verschillende thema's een reis door de tijd en het museum maakt. Wanneer de bezoeker terugkomt in de centrale hal zal daar het thema 'Bevrijding' tentoongesteld worden waarbij optimaal gebruik zal worden gemaakt van de ruimte als geheel. Bij het naar buiten gaan zal dit worden voorgezet door aan de ook daar items met betrekking tot de bevrijding te laten zien. Deze items zullen alleen zichtbaar zijn bij het naar buiten lopen. In 2022 is grote zaal gereed. Het museum is in de maand juni 2022 officieel heropend. Er is een Pilot tentoonstelling gehouden waarbij vooraf leden van de Gemeenteraad en het College zijn uitgenodigd. Ook is de ontwikkeling van de verhaallijn verder uitgewerkt hierbij zijn nadrukkelijk leerlingen, studenten en scholen uit Dordrecht betrokken geweest. In 2022 is een externe professionele kracht aangetrokken om dit proces te begeleiden. Dit proces zal nog doorlopen in 2023.

De collectie; beheer en ontzaming

Het bestuur heeft de in 2021 opgestelde richtlijn waarbij de "ontzaming" verder in 2022 is uitgevoerd. Door bestuur en vrijwilligers is een uitgebreide inventarisatie gemaakt van alle stukken die in het bezit zijn/waren van het museum. Stukken die niet tot de collectie behoren zijn inmiddels afgestoten. Daarbij is voornamelijk de samenwerking met andere (kleine) musea gezocht. Aan die musea zijn bepaalde stukken die voor het museum niet van waarde zijn omdat zij niet tot de collectie behoren maar in de loop der tijd waren verzameld, geschonken. Daarnaast zijn/worden er stukken aan andere musea in bruikleen gegeven.

Bij een grondige (her)beoordeling van alle stukken in het depot zijn ook bijzondere stukken naar voren gekomen die wel tot de collectie behoren en die collectie ook verrijken. Deze stukken zullen in de tentoonstelling worden opgenomen. De overgebleven stukken die (wel) tot collectie van het museum behoren, waaronder een aantal voorwerpen die Dordrecht gerelateerd zijn, zullen in een nieuw door het museum in 2021 aangeschaft digitaal systeem voor collectiebeheer (Axiel Collection, voorheen Adlib) worden geregistreerd.

Er is bewust voor dit systeem gekozen omdat dit systeem door vrijwel alle musea in Nederland wordt gebruikt en daardoor ook gemakkelijker kan worden gezocht naar stukken voor thematentoonstellingen voor het museum en andere musea gemakkelijker aanvragen kunnen doen voor bruikleen voor door die musea georganiseerde specifieke tentoonstellingen. Op die wijze kan de bekendheid met dit museum ook verder worden vergroot. Bij de realisatie hiervan is (bij toekenning van de specifiek daarvoor aangevraagde subsidie) een externe kracht (zzp) aangesteld om het bestuur en de vrijwilligers te adviseren en begeleiden. Tevens vormt de collectie de basis voor de museale inrichting van de expositie welke de verhaallijn in Dordrecht tijdens de Tweede Wereldoorlog zal weergeven.

Een groot deel van de collectie is inmiddels te benaderen via de digitale zuilen die in het museum zijn geplaatst. Bezoekers zijn over deze schermen, de hoeveelheid informatie die daarin is opgenomen, zeer enthousiast. Het opnemen van de collectie in digitale vorm en deze via de zuilen benaderbaar maken, is een proces dat ook in 2023 zal doorlopen. De hoeveelheid informatie die via de digitale zuilen beschikbaar is wordt steeds verder uitgebreid. Op termijn wil het museum ook voor de andere twee zuilen nog een zogenaamde geluidsdouche aanschaffen zodat de beleving van geluids- en filmfragmenten beter wordt voor de bezoeker en geluidsoverlast in het museum wordt beperkt. De ervaringen met de geluidsdouche die bij één zuil is geplaatst zijn zeer positief.

Educatie

Het museum biedt lespakketten aan voor scholen als voorbereiding op het bezoek van schoolklassen aan het museum. Deze verouderde lespakketten zijn herbeoordeeld. De informatie is weliswaar correct, maar de lespakketten zijn toe aan modernisering. In samenwerking met het bestuurslid educatie en vrijwilligers heeft een externe kracht (mw. Van Rossum, zie hiervoor) aanpassingen bedacht en daarover geadviseerd en deze vervolgens toegepast zodat een modern en aansprekend lespakket ontstaat voor het onderwijs. Het museum zoekt hierbij nadrukkelijk de samenwerking met leerlingen van onderwijsinstellingen die het museum kunnen helpen bij het moderniseren van onder meer de audio visuele presentaties. In 2022 zijn al een aantal schoolklassen en leerlingen op proefbezoek geweest om het lespakket en de nieuw ontwikkelde educatieve speurtocht te testen. De feedback die daaruit is voortgekomen wordt gebruikt om één en ander verder te 'finetunen'.

In 2022 zijn hiervoor mediaschermen aangeschaft waarin het museum digitaal wordt ontsloten (zie ook hiervoor). Via deze interactieve mediaschermen kunnen bezoekers o.a. foto, oude films en geluidsoptnamen uit de collectie zichtbaar en hoorbaar krijgen. Op die manier kan veel meer van de collectie ten toon worden gesteld dan nu het geval is en wordt de beschikbare ruimte zo goed mogelijk benut.

In 2022 is een digitale speurtocht gemaakt die op een gegevensdrager wordt weergegeven, uiteraard ook te benutten door de reguliere bezoekers.

Met het opnieuw inrichten van het kenniscentrum is in 2022 een aanvang gemaakt, het lezen en beoordelen van de enorme hoeveelheid aanwezige documenten zal jaren in beslag gaan nemen (zie ook hierna). Dit kenniscentrum is al deels bereikbaar en zal een rol zal gaan spelen bij onderzoek van leerlingen in het kader van werkstukken, scripties, etc. Zie hierna over het kenniscentrum. Dit zal in 2022 verder vorm gaan krijgen. Het kenniscentrum is in 2022 al door diverse onderzoekers geraadpleegd, waaronder Frank van Riet voor zijn boek “De Dordts Affaire”.

Vrijwilligersbeleid

Het bestuur is nog steeds op zoek naar een vrijwilligerscoördinator die de schakel kan vormen tussen bestuur en vrijwilligers. Momenteel is deze functie nog vacant. Voorlopig is een bestuurslid belast met het opstellen van het vrijwilligersbeleid en werven van vrijwilligers. Dit is essentieel voor het voortbestaan van het Museum. In 2022 zijn we gegroeid naar 28 vrijwilligers en het uiteindelijke doel is te groeien naar ongeveer 35 vrijwilligers die bekend zijn met werk in musea.

Daarnaast zal, zoals hiervoor aangegeven, nadrukkelijk de verbinding worden gezocht met onderwijsinstellingen, bij voorkeur in Dordrecht, die opleidingen bieden, bijvoorbeeld op het onderwerp digitalisering, beveiliging, sociale media, etc., als aanvulling op de inzet van vrijwilligers. Ook hiervoor zijn contacten in 2022 gelegd.

Het bestuur praat alle vrijwilligers regelmatig bij en wil de vrijwilligers meenemen in alle ontwikkelingen. In 2022 door het bestuur speciale vrijwilligersavonden georganiseerd. Verdere informatieverstrekking richting de vrijwilligers heeft in 2022 ook schriftelijk plaatsgevonden.

Kenniscentrum

Tijdens het ontzamelingsproces zijn in 2022 wederom een aantal unieke voorwerpen en documenten aangetroffen die een bijdrage leveren aan het inzichtelijk maken van de geschiedenis van de Dordtse oorlogsdagen. De huidige bibliotheek wordt getransformeerd tot een kenniscentrum waar publiek, onderzoekers en scholen informatie kunnen verkrijgen over de jaren 1940-1945 in Dordrecht en de regio. Hierbij zal ook een externe kracht (zzp) ondersteuning en inbreng gaan leveren. Hiermee is eind 2021 een start gemaakt.

In 2022 is hier verder aan gewerkt, de afronding zal (vermoedelijk) in 2023 plaatsvinden. De verwachting van het bestuur is dat een volledige omvorming van bibliotheek naar kenniscentrum vele jaren in beslag zal nemen..

De Verliesregisters van de in de Tweede Wereldoorlog omgekomen Dordtse, Nederlandse Geallieerde en Duitse militairen en Dordtse burgerslachtoffers worden bijgewerkt. Ook daarmee is in 2021 een start gemaakt. Deze lijsten zijn aan de hand van onderzoekswerk geactualiseerd en aangevuld in 2022. Dit proces is nog niet afgerond.

Bestuur

Het bestuurslid met de portefeuille 'Educatie' is in 2022 vanwege persoonlijke omstandigheden afgetreden. Dat is door het bestuur ook met de gemeente besproken. Inmiddels zijn er enkele contacten gelegd met mensen uit de onderwijswereld en hoopt het bestuur voor eind 2022 of begin 2023 weer een bestuurslid aan te kunnen trekken die deze portefeuille krijgt toebedeeld.

Door het bestuur zijn in 2022 nieuwe bruikleenovereenkomsten opgesteld die voldoen aan de huidige maatstaven. Het bestuur is voornemens de oude bruikleenovereenkomsten zoveel te vervangen door deze nieuwe overeenkomsten waarin sprake is van een betere vastlegging van de verplichtingen tussen bruikleengever en de bruiklener.

Het bestuur is momenteel bezig met het herformuleren van de statuten met als doel de statuten te moderniseren en (weer) volledig in overeenstemming met de huidige wetgeving. Daarbij wordt ook nadrukkelijk gekeken naar de WTBR en GCC. De verwachting is dat de nieuwe statuten medio 2023 ten overstaan van de notaris gepasseerd kunnen worden.

Het bestuur is nog actief op zoek naar een bestuurslid uit de museumwereld bij voorkeur uit Dordrecht. Hiervoor is ook contact gelegd met andere musea, zoals het Dordts Museum, het Onderwijsmuseum, etc. Ter ondersteuning van het bestuur is voorlopig een (nieuwe) vrijwilliger, die een achtergrond heeft als archivaris, bereid het bestuur bij te staan en te adviseren. Voor de toekomst heeft het museum als doelstelling: uitbreiding van het bestuur met meerdere personen met specifieke kennis van musea en/of collectiebeheer, educatie en digitalisering.

Dordtpas

De Dordtpas wordt door de gemeente en het bestuur gezien als een belangrijk instrument om meer mensen te laten participeren en om het bezoek van (onder andere) musea bereikbaar te houden. Het museum is in 2022 bij de Dordtpas aangesloten en daarvan ook partner geworden. Op de website van de Dordtpas is een profiel aangemaakt en in het kassasysteem van het museum is een speciale "knop" opgenomen op basis waarvan mensen op vertoon van de Dordtpas korting krijgen op het bezoek aan het museum. De aansluiting van het museum bij de Dordtpas zal ook in 2023 worden gecontinueerd.

Duurzaamheid en kansengelijkheid

Het bestuur wil door deelname aan de Dordtpas (zie hiervoor) mogelijk maken dat alle lagen van de bevolking zich een bezoek aan het museum kunnen veroorloven.

Daarnaast geeft het museum iedereen de kans als vrijwilliger een steentje bij te dragen. Daarbij stelt het museum wel als voorwaarde dat een vrijwilliger ten minste de Nederlandse (gesproken) taal machtig is. Die voorwaarde houdt verband met het kunnen samenwerken met de andere vrijwilligers en het kunnen begeleiden van bezoekers.

2.6. Activiteiten vrijwilligers

Veel activiteiten, zoals op 4 mei (Dodenherdenking op het Sumatraplein) en 5 mei (Bevrijdingsdag) en diverse andere herdenkingsplechtigheden zijn als gevolg van de coronamaatregelen vervallen of in aangepaste vorm uitgevoerd. Het bestuur gaat er vanuit dat in 2023 weer (meer) activiteiten kunnen gaan plaatsvinden.

3. Jaarrekening 2022

3.1. Balans

(na resultaatbestemming)	<u>31 december 2022</u> €	<u>31 december 2021</u> €
Activa		
Vlottende activa		
Vorraden	0	0
Vorderingen	0	0
Liquide middelen	38.075	49.455
	<u>38.075</u>	<u>49.455</u>
Passiva		
Algemene reserve	5.017	403
Egalisatiereserve Gemeente Dordrecht	6.463	14.483
Voorzieningen	3.000	3.000
Langlopende schulden	0	0
Kortlopende schulden	23.595	31.569
	<u>38.075</u>	<u>49.455</u>

3.2. Staat van baten en lasten

Baten	2022	2021
Kaartverkoop	7.582	105
Verkoop boeken	257	967
Exploitatiesubsidie	29.530	29.000
CAWW subsidie	11.544	0
Opbrengst verkoop collectie	6.268	9.402
Diverse overige baten	265	3.125
Som der baten	55.446	42.599
Lasten		
Huisvestingskosten	13.746	10.892
Kosten museum	186	436
Kosten collectie	76	50
Kantoorkosten	2.704	2.151
Algemene kosten	30.596	24.375
Kosten i.r.t. CAWW subsidie	11.544	0
Som der lasten	58.852	37.904
Bedrijfsresultaat	-3.406	4.694
Financiële baten en lasten	0	-1
Overboeking / onttrekking reserves	10.072	0
Resultaat	6.666	4.693

Resultaatbestemming

Algemene reserve	3.116	1.498
Egalisatiereserve Gemeente Dordrecht	3.550	3.195

3.3. Toelichting

De op de balans en staat van baten en lasten genoemde bedragen zijn ontleend aan de jaarrekening 2022 zoals door het bestuur van Stichting Museum 1940 – 1945 vastgesteld d.d. 26 april 2022.

De egalisatiereserve kan, volgens afspraak met de gemeente Dordrecht, worden aangewend ten behoeve van de herstructurering van het museum als ook voor innovatieve doeleinden. Het museum heeft deze beide doelen samengebracht in de verwerving van een drietal informatiezuilen. Deze aanschaf is deels bekostigd doormiddel van een onttrekking aan de egalisatiereserve.

Bij Stichting Museum 1940 - 1945 zijn geen medewerkers in dienst. Alle taken en werkzaamheden van Stichting Museum 1940 - 1945 worden uitgevoerd door vrijwilligers.

Stichting Museum 1940 - 1945 is geregistreerd als culturele ANBI. Hierdoor zijn giften doorgaans aftrekbaar van de belasting.

4. Colofon

Jaarverslag 2022 Stichting Museum 1940 - 1945

Tekst jaarverslag: D.E. Vermeulen, M.G.G. de Bruin en F.C. van Vendeloo
Opmaak: A.D. Aarnoudse

Contact: Stichting Museum 1940 – 1945
Nieuwe Haven 27-28
3311 AP Dordrecht

Telefoon: 078-6130172
E-mail: info@museum19401945.nl
Website: www.museum19401945.nl

Kamer van Koophandel nr. 41119792
RSIN / Fiscaal nr. 815469743